

Синдикално

ЛИСТ СИНДИКАТА ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ

Број 231 • септембар-октобар 2024 • Година XXIV • Бесплатан примерак • www.sind-obr.org.rs

ISSN 1451-7574

ШТРАЈК!

У међувремену...

Пише: Мр Валентина Илић

Иако је нова школска година почела без штрајка и протеста, синдикати су, незадовољни преговорима, најавили прилично врућу јесен. Састанак са пред-

ставницима Владе, крајем августа, није дао ни трачак наде да ће се у овој години увећати плата запослених у просвети, а по свему судећи ни почетак следеће године нећемо дочекати са остварењем кључне одредбе Протокола, односно да ће почетна плата наставника са седмим степеном бити изједначена са републичким просеком. О изменама Уредбе о коефицијентима за занимања од коефицијента 9,32 (портир, чувар, курир, домар - други степен СС), затим 9,36 (административни, финансијско-књиговодствени радник - четврти степен СС), и коефицијента 9,38 (домар, кувар са петим степеном СС), да и не говоримо.

У последњој алинеји Протокола се наводи "интензивирање" социјалног дијалога кроз рад радних група и комисија за предшколско васпитање и образовање, студентски стандард и високо образовање. Те радне групе или нису ни формиране или се нису никада састајале. Смањење педагошке администрације, који је један од битних захтева синдиката, и даље тапка у месту, а измене Кривичног законика су најављене тек за октобар, када су и ушле у скупштинску расправу.

Дакле, осим увећања процента за разредно старешинство и увећања додатка за све педагошке саветнике, Протокол није реализован у већини ставки. Заједно са осталим синдикатима, договорено је да 2. септембра буде одржана конференција за новинаре и да буде најављен штрајк за 16. септембар, све са протестима широм Србије.

Преговори су настављени 11. септембра и тада је први пут Влада најавила повећања зарада за наредну годину и то 12% за наставно и 8% за ненаставно особље!?

Штрајк и организовани протести широм Србије одржани су 16. септембра. Посебно

велики одзив је био у Београду, Нишу, Врању, Трстенику, а скупови су одржани и у Лесковцу, Пожаревцу, Новом Саду, Крагујевцу, Крушевцу и другим местима.

У данима, који су уследили, ресорно министарство, а ни Влада Србије, нису се одазвали позиву на преговоре репрезентативних синдиката. Следећи корак синдиката је била организација великог протеста у Београду и штрајка у 2. октобра. Дан раније, испред Владе, одржана је конференција за новинаре, после које су се представници синдиката упутили на преговоре, а које је Влада заказала само дан пре протеста и штрајка! На платоу испред Народне скупштине и поред свих опструкција државних органа и директора, окупило се по нашим проценама, близу 10 хиљада учесника. До тада, сигурно највећи протест просветних радника. Након шетње до Владе Србије, говорници су поновили захтеве за поштовање потписаног Протокола и показали јединство у ставу да повећање плата мора бити једнако за све.

Крајем октобра позвани смо на преговоре и понуђена је варијанта са 11% повећања за све, повећање за разредне старешине са 7 на 8% и једнократна помоћ 15 хиљада динара. Синдикати су дали понуду на разматрање својим органима и сви донели одлуку о неприхватању овог ултиматума. План даљих акција је већ био донесен, па је 1. новембра одржан велики протест у Београду на истом месту. Овог пута су пристисци на организаторе били још јачи, али и поред тога протесту је присуствовало тек нешто мање учесника од октобарског.

На жалост, истог дана догодила се велика трагедија у Новом Саду, када се обрушила надстрешница на железничкој станици и погинуло 14 особа. Породицама пострадалих изјављујемо најдубље саучешће.

Од 4. новембра почели су по школским управама штрајкови, у Београду и Пожаревцу, а потом даље по предвиђеном распореду, да би у току новембра спровели штрајк у целој Србији. Штрајкује се у складу са Законом, скраћењем часова на пола сата, а у осталим установама обезбеђењем минимума процеса рада.

Поред синдикалне борбе за достојан-

ство професије и поштовање потписаних договора, протеста и штрајка, наш синдикат се морао укључити и у међународну борбу која је са синдикалног терена прешла на политички.

Наиме, синдикат образовања SBASHK са тзв. Косова је поново поднео захтев да им се у европској синдикалној организацији призна статус државе и по том основу да у наредном сазиву ETUCE Комитета добију редовно место.

Исти такав захтев подносили су и годинама раније, последњи пут прошле године са образложењем да само што нису постали члан Уједињених нација и да је то готова ствар. Захтев тада није ни стављен на дневни ред, јер се нису стекли услови. Но, очигледно су се прилике промениле и интензивирање лобирање, тако да је захтев уз позитивно мишљење ужег руководства европске организације сада упућен на одлучивање у светској организацији, Интернационали образовања.

Синдикат образовања Србије, као представник Србије у Европском комитету синдиката образовања се оштро успротивио и поред тога, упутио светској организацији образложење зашто је неприхватљиво да се такав захтев прихвати.

Непоштовање сопственог Статута у овом случају, може да отвори слична питања и у другим државама, а истовремено и да уруши кредибилитет организације која је подлегла очигледним притисцима да се донесе неприципијелна одлука. Након седнице руководства светске организације и Изборне конференције европске организације, која се одржава крајем новембра, знаћемо исход и њихових и наших активности.

На крају, у овом броју дајемо извештај са 13. спортских сусрета Синдиката образовања Србије, који су ове године први пут организоване ван граница Републике Србије, у Бањи Врућици код Теслића у Републици Српској.

Настављамо даље у заједничкој синдикалној борби за бољи материјални положај запослених и за достојанство професије.

Штрајк!

Пише: Р. С. П.

Чак ни уједињење, у “нормалним” околностима често разједињених, репрезентативних синдиката просвете око заједничке ствари, па ни величанствени протест 2. октобра Влади Србије није био јасан сигнал да је “из станице кренуо последњи воз” у одбрану онога што је све јачом ерозијом од спског образовања остало. Влада је остала при својој непристојној понуди запосленима у образовању, па је новим масовним протестом просветних радника у Београду 1. новембра почео штрајк.

Одлука

Министарки просвете Славици Ђукић Дејановић је 21. октобра достављена Одлука о штрајку у којој је синдикати Унија СПРС, СОС, ГСПРС “Независност” и СРПС обавештавају о једнодневном штрајку са главним протестом у Београду 1. новембра, а да ће штрајк бити настављен у школама широм Србије од 4. новембра скраћењем часова на 30 минута, док ће предшколске установе децу примати од 9 сати. Као захтеви су истакнути хитан наставак преговора, усвајање измена и допуна Кривичног законика, исплата новогодишње награде по ПКУ, хитни преговори о цени рада за 2025. годину, преговори о изменама и допунама ПКУ за средње школе и домова ученика.

Реакција на притиске

Наравно, што је било очекивано, власт је реаговала промптним притиском на запослене, али и директоре образовних установа, па је Правна служба четири репрезентативна синдиката реаговала Саопштењем намењеном председницима синдикалних организација:

“Директори, појединих установа, захтевају од запослених, који ће ступити у штрајк, да се потпишу, како би спискове проследили јединицама локалних самоуправа.

Још једном подсећамо, да се оваквим деловањем врши повреда међународних извора права и Устава РС у делу остваривања права на штрајк, које је у корпусу људских права гарантованих највишим општим актом Републике Србије.

Посебан колективни уговор прописује да запослени због учествовања у штрајку не могу бити стављени у неповољан положај, а да послодавац не сме спречавати штрајк и да се мора уздржати од деловања којима би поједини синдикат био доверен у подређењу положај.

Прављењем спискова и потписивањем запослених, такође би били прекршени и: члан. 5. Закона о заштити података личности (повређено на-

чело обраде података личности); Кривични законик РС члан 146.- неовлашћено прикупљање личних информација и неовлашћено саопштавање тих информација другом и члан 166. - повреда права на штрајк, као и Закон о штрајку..... За незаконито поступање непосредно су одговорни директори установа.

На основу наведеног запослени који ће ступити у штрајк немају обавезу пријављивања директорима и потписивања спискова”.

Побољшана понуда

Влада Србије је 29. октобра позвала на преговоре представнике четири синдиката нудећи повећање зарада 11 одсто за све запослене у образовању од јануара 2025. године, повећање додатка за одељенско старешинство један (1) одсто од јануара, и једнократну исплату 15.000 динара већ од 9. јануара наредне године. Уз све то понуђено је и обећање да ће хитно отпочети преговори око ПКУ за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика са циљем усвајања измена и допуна до марта 2025. године, када истиче важење постојећег. Речено је још да ће Радна група за основно и средње образовање и образовање одраслих иницирати измене и допуне Закона о основама система образовања и васпитања у циљу јачања положаја и ауторитета наставника. Али је дато и упозорење да ће “уколико синдикати реализују најављени протест и штрајкове, Влада Републике Србије по свом нахођењу, а без консултације са синдикатима извршити повећање зарада”.

У заједничком саопштењу четири синдиката са овог састанка истакнуто је да ће “овакав предлог Владе Републике Србије бити разматран на органима синдиката”.

Штрајк !

Већ 30. октобра председници четири репрезентативна синдиката, након консултација са надлежним телима сопствених организација, у заједничком саопштењу су понуду Владе оценили као недостојну за професију и позвали на штрајк.

Због сложености акције синдикати су заједнички дали Упутство о поступању за време штрајка:

1. Одлуку о штрајку доставити директору школе, окачити на огласну таблу и истаћи на другим местима у установама.

2. Штрајк ће се спроводити на следећи начин:

- Настава ће бити скраћена на 30 минута; Предшколске установе ће примати децу од 9:00;

- Радно време запослених (који ни-

су у непосредној настави) у школама биће скраћено за трећину трајања;

3. Распоред штрајка по школским управама:

- Од понедељка 4. новембра до петка 8. новембра ШУ Београд, ШУ Пожаревац;

- Од среде 13. новембра до петка 15. новембра ШУ Нови Сад, ШУ Зрењанин, ШУ Сомбор, ШУ Ваљево;

- Од понедељка 18. новембра до петка 22. новембра ШУ Крагујевац, ШУ Чачак, ШУ Краљево, ШУ Ужице;

- Од понедељка 25. новембра до петка 29. новембра ШУ Ниш, ШУ Крушевац, ШУ Јагодина, ШУ Лесковац, ШУ Зајечар;

4. Запослени у штрајку нису дужни да “чувају децу” преосталих 15 минута часа;

5. Штрајкачки одбор се не формира на нивоу школе, општине-града, већ искључиво на нивоу Републике Србије. Преговори се воде са Владом РС;

6. Председници основних организација достављају податке о штрајку председнику општинског - градског одбора до 9.00 часова за преподневну смену, а до 14.30 часова за поподневну смену;

7. Председници општинских организација су дужни да податке о броју школа у штрајку, доставе, искључиво на мејл, до 10.00 часова за преподневну смену, а до 15.00 часова за поподневну смену;

Појашњења

Репрезентативни синдикати, поучени дугогодишњим искуством, 4. новембра су “на терен” упутили и додатна појашњења како би простор за неспоразуме свели на минимум:

- на територији Републике Србије, почевши од 4. новембра, неће се реализовати допунска, додатна настава, часови одељењског старешине и запослени неће присуствовати одељењским и наставничким већима.

- по школским управама штрајк од 30 минута ће се спроводити по већ утврђеном распореду.

На основу напред дефинисаног:

1. Наставници нису дужни да реализују додатну и допунску наставу и час одељенског старешине.

2. Наставници нису дужни да присуствују одељенским и наставничким већима на класификационим периодима.

3. По одлуци репрезентативних синдиката од 8. октобра 2024. наставници нису дужни да уносе податке у информациони систем “Здравитас”.

Образложења и правни оквир за ова додатна појашњења могуће је прочитати на страни 5. овог броја “Синдикалног пера”.

Иста мета, исто растојање (недостижно) до циља

Пише: Заједнички документ четири синдиката

Четири репрезентативна синдиката у образовању су крајем септембра чланству поделила Анализу даљег урушавања материјалног положаја запослених у образовању. Преносимо је у целини.

Иако је бивша председница Владе Републике Србије Ана Брнабић покушала прошле године да заустави катаклизмично урушавање зарада у образовању, ипак смо имали пад.

Завршили смо 2023. годину са основном зарадом у образовању (платом почетника са 7. степеном) са свега 88,4% од просечне зараде у Републици Србији.

L = однос основне зараде у образовању / просечна зарада у Србији је за 2023. износио 0,884.

Потписивањем Протокола поверовали смо да ће се тренд преокренути и вратити у давну 2018. када је основна зарада у образовању била једнака просечној у Републици Србији.

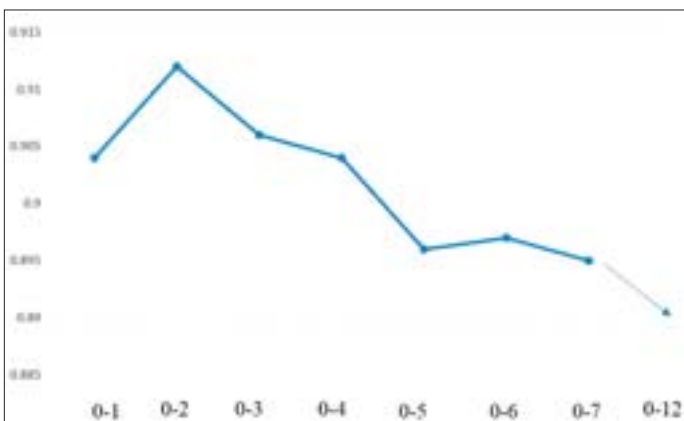
Потписали смо да ће у јануару 2024. тај однос износити 0,93, а све остале зараде сразмерно увећати. Нигде и никада није поменута недопустива подела на наставно и ненаставно особље.

Табела и дијаграм који следе илуструју кретање (L) односа основне зараде у образовању и просечне годишње зараде током 2024.

Период	Просечна годишња зарада у Републици Србији	Основна зарада у образовању	Разлика	L (однос основне зараде у образовању и просечне у Републици Србији)
2023.	86007	76062	9945	0,884
0 - 1 месец 2024.	95836	86681	9155	0,904
0 - 2 месеца 2024.	94979	86681	8298	0,912
0 - 3 месеца 2024.	95625	86681	8944	0,906
0 - 4 месеца 2024.	95873	86681	9192	0,904
0 - 5 месеца 2024.	96735	86681	10054	0,896
0 - 6 месеца 2024.	96579	86681	9898	0,897
0 - 7 месеца 2024.	96759	86681	10078	0,895

0 - 12 месеци 2024.	97400 *	86681	10719	0,889

* вероватна годишња просечна зарада

Прва превара у режији Министарства финансија је тада потцењена просечна зарада за јануар 2024. (иако смо на то тада указали), те смо већ у самом старту оштећени кретањем са $L = 0,904$ (уместо обећаних 0,93). Како ће изостати ванредно повећање у 2024. јасно је видљиво из табеле и дијаграма да ће тај коефицијент завршити на 0,889 односно положај ће нам се у 2024. поправити за 0,5%.

Ако наставимо овим темпом за 22 године односно „већ“ 2046. ће основна зарада у образовању достићи ниво просечне зараде у Републици Србији. А за положај основне зараде, који очекује добронамерна јавност, вероватно ће нам бити понуђена игра погађања бројева типа „То ће бити не знамо кад, али сигурно за троцифрен број година“.

Чак је и у апсолутним бројевима разлика између основне и просечне годишње зараде била повећана са 9.945 у 2023. години на 10.719 у 2024.

У табели испод је направљена вероватна (приближна) анализа односа основне зараде у образовању (након повећања од предложених 12%) и просечне зараде у Републици Србији у 2025. у зависности од претпостављеног процента њеног раста у тој години.

Анализа како ће се кретати коефицијент L у 2025. према понуди Министарства финансија повећања од 12%

Период	Просечна вероватна плата у Републици Србији	Основна	Разлика просечне и основне	Коефицијент L	
2024.	97400	86681	10719	0,889	
2025. (повећања)					
	8%	105142		8110	0,903
	9%	106186		9084	0,914
	10%	107140	87062	10058	0,906
	11%	108114		11032	0,898
	12%	109088		12006	0,89
	15%	112010		14028	0,886

Направљена је анализа односа основне зараде и просечне зараде у зависности од процента пораста просечне зараде у Републици Србији (највероватније 12 - 15%)

Очекује се даље повећање разлике у апсолутним цифрама и кретање основне зараде у образовању у интервалу од 86 до 90% просечне зараде у Републици Србији, те је неопходно за остварење заједничког циља Владе Републике Србије и запослених у образовању, обезбедити додатно повећање осим ових 12% у образовању, наравно подразумевано за све запослене, током 2025!

Штрајк у установама образовања и васпитања

Пише: Николина Јанковић

На штрајк у установама образовања и васпитања примењују се одредбе Закона о штрајку, Закона о основном образовању и васпитању, Закона о средњем образовању и васпитању, као и поједине одредбе колективних уговора. Имајући у виду да делатност просвете спада у делатности од јавног интереса у складу са одредбама Закона о штрајку, запослени могу почети штрајк ако обезбеде минимум процеса рада.

Одредбом члана 79. Закона о основном образовању и васпитању и одредбом члана 92. Закона о средњем образовању и васпитању дефинисан је минимум процеса рада за наставника, извођење наставе у трајању од 30 минута по часу, а за стручног сарадника и наставника у продуженом боравку 20 часова недељно. Наведеним члановима прописано је и следеће: уколико наставници односно, стручни сарадници не обезбеде минимум процеса рада, директор школе покреће дисциплински поступак и у том случају запосленом се може изрећи и мера престанка радног односа. Суштина минимума процеса рада јесте да се обезбеди минимум услуга у току трајања штрајка, а сучавамо се приликом спровођења штрајка да се тај "минимум услуга" тумачи на начин да директори запослене оптерећују многим задужењима која не могу да се подведу под минимум услуга. Запослени нису дужни да реализују додатну и допунску наставу, као и часове одељенског старешине за време одржавања минимума процеса рада. Одредбом члана 59 а Закона о основном образовању и васпитању, дефинисано је да школа у складу са планом и програмом наставе и учења врши распоред обавезних предмета, изборних програма и активности, односно утврђује распоред часова, укључујући и часове додатне и допунске наставе и час одељенског старешине. У складу са планом и програмом наставе и учења, дневним распоредом часова утврђују се часови обавезних предмета и изборних програма и активности, али не и часови додатне и допунске наставе и час одељенског старешине.

Такође, запослени нису дужни ни да присуствују одељенским и наставничким већима на класификационим периодима. Важећи прописи нигде не прописују постојање класификационих периода и обавезу наставника да оцењују ученике у току тих периода, па самим тим наставници немају обавезу да присуствују одељенским и наставничким већима за време одржавања минимума процеса рада у школама.

Штрајк је једно од кључних средстава притиска које је на располагању запосленима у одбрани њихових економских и социјалних интереса, али се наведеним прописима, који се примењују на установе образовања и васпитања, значајно ограничавају штрајкачке акције и успоставља режим који противуречи самом праву на штрајк.

Важно је напоменути, да запослени за време спровођења законитог штрајка остварују сва права из радног односа, осим права на зараду, што значи да послодавци имају право да запосленима за време обезбеђивања минимума процеса рада умање зараду у проценту у којем су обављали мањи обим послова за време штрајка.

У пракси се често дешава, приликом спровођења штрајка, да директори неоправдано долазе ненајављени на час, чиме ометају запослене у спровођењу штрајка, што може да чини и обележја кривичног дела, повреда права на штрајк из члана 166. Кривичног законика.

Много веће проблеме у спровођењу штрајка, у односу на основне и средње школе, имају предшколске установе. Минимум процеса рада у предшколским установама за време штрајка одређује оснивач, односно јединица локалне самоуправе, а начин обезбеђивања минимума процеса рада, утврђује се и општим актом послодавца. Већина одлука оснивача предшколских установа на територији Републике Србије, којима је утврђен минимум процеса рада, уређена је на тај начин да запослени обављају све послове осим вапитног - образовног рада, што значи да раде пуно радно време без права на скраћење радног времена као у основним и средњим школама, што тек обезвређује смисао штрајка као средства притиска. Штрајк запослених у предшколским установама је уређен и Посебним колективним уговором за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Репу-

блика Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе. Одредбом члана 80. наведеног ПКУ је прописано: "Оснивач је дужан да, у складу са законом којим се уређује право на штрајк, при утврђивању минимума процеса рада узме у обзир мишљење, примедбе и предлоге репрезентативног синдиката потписника овог уговора који се односе на скраћење радног времена послодавца за време трајања штрајка". Упознати смо са чињеницама да ниједан оснивач предшколских установа у Републици Србији није поступио у складу са цитираним чланом ПКУ и није доставио на мишљење одлуку о минимуму процеса рада репрезентативним синдикатима, посебно у делу који се односе на скраћивање радног времена послодавца за време трајања штрајка. Директори често издавањем и писаних налога од запослених у предшколским установама захтевају да спроведу одлуку о утврђивању минимума процеса рада, а и да немају утврђен минимум процеса рада у складу са важећим прописима.

Суштина је да се приликом одређивања минимума процеса услуга, укључе не само представници власти него и социјални партнери, како би заједнички дефинисали услуге које су неопходне ради обезбеђивања минимума процеса рада, што у важећим прописима није прецизно дефинисано.

Поражавајућа је чињеница, да запослени у високом образовању, иако правно гледано имају право на штрајк, онемогућени су у пракси да га спроведу јер немају дефинисан минимум процеса рада.

Синдикат образовања Србије ће се и даље активно залагати да постојеће одредбе које регулишу штрајк буду измењене, односно да на прецизан и ефикаснији начин буде дефинисан минимум процеса рада, како би се штрајк, као средство притиска запослених, ефикасније спроводио у пракси.

Рекордан број учесника

Пише: Миодраг Камперелић

На мартовској седници Републичког одбора Синдиката образовања Србије, као и сваке године, донесена је одлука о одржавању спортских сусрета. Ове године, по први пут, донета је одлука да Сусрети буду одржани ван граница Србије, и то у Републици Српској у Бањи Врућици код Теслића.

Бања Врућица располаже са неколико хотела од којих је највећи "Кардиал", а ту су и хотели "Посавина", "Херцеговина" и "Србија". Већ до јуна са 670 пријављених учесника је премашен очекивани број. Нажалост, од домаћина нисмо добили пуне капацитете наведених хотела, па је један број учесника и екипа био смештен у приватном смештају, који се налази у близини хотела "Кардиал". Ипак, до септембра је смањен број учесника, јер су неке екипе одустале, али било је и одустајања дан или два пре почетка игара.

И поред тога, ове године је постављен рекорд са око 600 такмичара сврстаних у 42 екипе из целе Србије. Посебно нам је драго што се за Сусрете пријавило и неколико екипа које први пут учествују. То су Факултет ФАСПЕР (Дефектолошки) из Београда, Факултет техничких наука из Косовске Митровице, средња школа "Краљ Петар Први" из Тополе и "Студентски центар" из Ниша.

Састанак Организационог одбора одржан је дан пре почетка игара у Бањи Врућици. На састанку је за председника Одбора изабран Зоран Дробњаковић, одређена су задужења по спортским дисциплинама, смештај учесника и обављен жреб за такмичења.

Ове године, нажалост, није било среће са временским приликама. Већ у четвртак увече дошло је до озбиљногхлађења, а температура је пала за 20 степени. У петак је од раног јутра лила киша и са мањим прекидима падала цео дан, а слично је било и у суботу. Спортски терени за мали фудбал, баскет, одбојку и тенис се налазе одмах уз хотел, али нису могли да се користе, па су обезбеђене сале у

две школе у Теслићу. Једна је била близу хотела, али до друге се могло стићи само превозом. Осим тениса, за који не постоји затворена сала, сви спортови су завршени на време.

Укупан победник игара је екипа из ПМФ из Новог Сада, друга је екипа Технолошког факултета из Новог Сада, док је екипа Техничке школе ГСП из Београда, трећа.

Иако је понуда Бање Врућице била најповољнија са ценом котизације, удаљеност Теслића је за многе екипе била велики трошак за превоз, посебно за екипе са Косова и Метохије.

Смештај и исхрана у хотелима су били добри и учесници су углавном били задовољни. Проблем је био са свечаном вечером, која је, због великог броја учесника одржана у великој балон сали у којој је вечера била на принципу шведског стола, па су биле приличне гужве за послужење. Поред тога, столови су били овални за само осам особа, што је довело до дељења екипа за више столова.

По дисциплинама постигнути су следећи резултати:

Баскет - Мушкарци

1. место "Ј. Јовановић Змај", Свилајнац
2. место "Медицинска школа", Грачаница
3. место ТШ ГСП, Београд

Баскет - Жене

1. место РЦ Лесковац
2. место ПМФ, Нови Сад
3. место Институт "НС Семе", Нови Сад

Куглање - Мушкарци

1. место ПМФ, Нови Сад
2. место ОШ "Др Светомир Бојанин", Суботица
3. место СШ "22. октобар", Жабаљ

Куглање - Жене

1. место ОШ "Кнез Сима Марковић", Барајево
2. место ТШ ГСП, Београд
3. место ПМФ, Нови Сад

Надвлачење конопца - Мушкарци

1. место ОШ "Вук Караџић", Прилужје
2. место Институт "НС семе", Нови Сад
3. место СТШ "Земун", Београд

Надвлачење конопца - Жене

1. место Институт "НС семе", Нови Сад
2. место ПМФ, Нови Сад
3. место МШ "Радоје Дакић", Београд

Одбојка - Мушкарци

1. место ОШ "Др Светомир Бојанин", Суботица
2. место Технолошки факултет, Нови Сад
3. место ПМФ, Нови Сад

Одбојка - Жене

1. место ПМФ, Нови Сад
2. место ОШ "Кнез Сима Марковић", Барајево
3. место ТШ ГСП, Београд

Пикадо - Мушкарци

1. место СОНК, Стара Пазова
2. место ПУ "Радосно детињство", Нови Сад
3. место Грађевинска школа, Београд

Пикадо - Жене

1. место Институт "НС Семе" 2, Нови Сад
2. место ПМФ, Нови Сад
3. место РЦ Лесковац 3, Лесковац

Пливање - Мушкарци

1. место Дамјан Вучуревић, Технолошки факултет, Нови Сад
2. место Лазар Матијашевић, Машински факултет, Београд
3. место Велибор Влаховић, РЦ Пожаревац, Пожаревац

Пливање - Жене

1. место Драгана Глигоријевић, "23. октобар", Сремски Карловци
2. место Радмила Ђурђановић, ТШ ГСП Београд
3. место Вера Жупанец, ПМФ Нови Сад

Шах - Мушкарци

1. место Машински факултет, Београд
2. место ПМФ, Нови Сад
3. место Гимназија, Приштина

Шах - Жене

1. место ПМФ, Нови Сад
2. место ТШ ГСП, Београд
3. место РЦ Лесковац, Лесковац

Стони тенис - Мушкарци

1. место РЦ Пожаревац, Пожаревац
2. место ПМФ Нови Сад
3. место ОШ "Петар Враголић", Љубовија

Стони тенис - Жене

1. место ПМФ, Нови Сад
2. место СОИК, Стара Пазова
3. место ОШ "Светомир Бојанин", Суботица

Мали фудбал - Мушкарци

1. место Студентски центар, Нови Сад
2. место ПМФ, Нови Сад
3. место Технолошки факултет, Нови Сад

Мали фудбал - Жене

1. место Технолошки факултет, Нови Сад
2. место ШЦ "Доситеј Обрадовић", Суботица
3. место ПМФ, Нови Сад

Борба за будућност јавног образовања

Пише: Борка Вишнић

У октобру је одржана последња седница Европског комитета синдиката образовања у текућем мандату. Избори ће бити обављени на Европској конференцији 26. и 27. новембра у Будви, Црна Гора.

Поменута седница је одржана *online*, попут и свих дугих редовних активности европског синдиката ове године. Разлог је финансијске природе, јер је због значајног губитка организације функционисање отежано и редуковано на искључиво обавезе по статуту организације. Поред предлога извештаја о раду, буџета за период 2025 - 2028. и предлога програма рада, на седници су представљени нацрти реолуција: Борба за јавно образовање у социјалној Европи", затим нацрт резолуције "Уједињени против сепарације и мржње - за инклузију и једнакост", нацрт резолуције "Одбрана високог образовања и истраживања у доба кризе", нацрт позиције синдиката "Утицај технологије омогућене вештачком интелигенцијом на образовање" и нацрт "Изјаве о миру". Такође, предложене су измене статута, по којима специјална конференција, која је досад одржавана две године након изборне конференције, више није обавезна, већ може бити организована ако финансијски услови то дозвољавају.

Поред тога, поднети су и извештаји о раду и активностима статутарних и консултативних тела европског синдиката - Статус жена, Образовни саветодавни панел, Стални комитет за високо образовање и Стални комитет за једнакост, којима, такође, истиче мандат и биће бирани нови у наредном мандату. Такође је припремљен извештај о плаћању чланарине, која је остала иста без обзира на инфлацију и повећање трошкова свих активности и особља, као и финансијски извештај којим је констатован губитак организације.

На седници је, такође, поднета информација о току процедуре за избор новог европског директора, пошто је претходна директорка добила отказ због неблаговременог реаговања на финансијске проблеме.

Кампања европског синдиката о атрактивности наставничке професије чинила је окосницу деловања организације у протеклом периоду и имала је успешан одјек у јавности и земљама чланицама. Такође, припремљена је информација о приоритетима Мађарске током њеног председавања ЕУ у вези са образовањем и обуком, резултатима Министарске конференције о високом образовању одржаној у Тирани, позицији европског синдиката у Болоњском процесу и европском сте-

пену и академској каријери. У току су припреме за децембарски скуп о социјалном дијалогу у образовању између синдиката и организације послодавца, на којој ће сигурно бити речи о приоритетима нове управе ЕУ и нивоа подршке овом процесу. Учесници су информисани и о току реализације пројеката које финансира ЕУ, а односе се на здравље и безбедност на послу, управљање у образовању и укључивање миграната у образовање.

Пре свих ових тема, приликом усвајања дневног реда, предложено је да се расправља о захтеву косовског синдиката SBASHK о доношењу одлуке да добију место државе у Европском комитету синдиката образовања. Томе се успротивио Синдикат образовања Србије, који је представник Србије у Европском комитету, те се о захтеву није расправљало. СОС је истакао да дуг период сталног испостављања истих захтева овог косовског синдиката образовања није променио основну препреку за стицање статуса представника државе, с обзиром да Косово није као држава признати члан Уједињених нација, што је неопходан услов према Статуту Интернационале образовања. У међувремену се нису десиле околности због којих би се досадашњи став ИО и ETUCE променио, изузев што став о предуслову за чланство неки сада условно тумаче, а и очекују да ће Косово ускоро бити члан УН.

СОС је, такође, истакао да SBASHK није једини синдикат запослених у образовању на Косову, с обзиром на то да СОС има велики број чланова и организација на Косову и Метохији. Наведени су и бројни проблеми са којима се наше чланство и остали становници Косова суочавају, о чему смо, такође, ове године обавестили и европску и светску организацију.

О том захтеву претходно је расправљао Биро и изразио позитивно мишљење према захтеву синдиката образовања SBASHK и закључио да се захтев упути Интернационали образовања, која о томе доноси одлуку. Председник ETUCE је предложио да се тим поводом обратимо председништву Интернационале образовања, које ће о том питању расправљати пре Европске конференције у Будви, што смо ми и учинили.

Валентина Илић кандидат за потпредседницу ETUCE

На Европској конференцији у Будви ће бити изабрано ново руководство Европског синдиката ETUCE. Пошто се за председника пријавио један кандидат, о њему се неће гласати, већ ће се прогласити изабраним. Статут ETUCE предвиђа шест потпредседника, од којих један мора да буде из земаља ван ЕУ / ЕФТА. Укупно се пријавило тринаест кандидата, углавном нових, пошто већина претходног сазива излази из активног синдикалног рада. Уз подршку из региона, на изборима ће као кандидат учествовати председница СОС Валентина Илић. Противкандидати су јој представница синдиката образовања SBASHK са тзв. Косова (које тек тражи да им се призна статус државе, а самим тим и могућност да буду бирани) и председник синдиката образовања SPASH из Албаније.

Изазови инклузије миграната у образовни систем

Пише: Ирис Сретеновић

У Лисабону је 7 - 9. октобра одржана Конференција посвећена теми инклузије миграната и избеглица у европске образовне системе. У оквиру скупа "У и кроз образовање: Синдикати у образовању подржавају инклузију избеглица и миграната", СОС се, заједно са представницима синдиката из других европских земаља, укључио у разговоре и радионице како би размотрио улогу синдиката у решавању изазова са којима се мигранти суочавају у школама и другим образовним установама широм Европе.

Организатор ове конференције је Европски комитет синдиката образовања (ETUCE), а домаћин је била португалска синдикална организација FENPROF, која је окупила више од 50 стручњака и представника из синдикалних организација чланица ETUCE. Конференција је обухватила низ радионица и тематских панела, који су омогућили размену искустава, истраживања и добрих пракси учесника, међу којима је био и наш синдикат. Разговори су највише усмерени на препознавање специфичних професионалних потреба образовног кадра у циљу интеграције миграната и избеглица у образовни систем, као и на подршку наставницима мигрантског порекла у њиховој професионалној афирмацији и прилагођавању у радном окружењу.

Један од кључних циљева овог пројекта ETUCE је да оснажи капацитете синдиката образовања за подршку интеграцији миграната у школама и олакша преносење добрих пракси у званичне политике образовних установа. Синдикат образовања Србије је у више наврата наводио да је неопходно подићи свест о изазовима с којима се суочавају мигранти, али и унапредити међусобну солидарност међу запосленима у образовању. Због тога је учешће на оваквом скупу важно за нашу организацију, која се активно залаже за унапређење радних и друштвених права свих запослених у образовању, као и за изградњу друштва без дискриминације и нетолеранције.

Посебна пажња током Конференције посвећена је изазовима у образовном сектору Португалије, земље домаћина, која је по питању интеграције миграната суочена са значајним изазовима. Представници локалних власти, невладиних организација, синдиката и наставници мигрантског порекла поделили су своја искуства и иницијативе за подршку и укључивање мигрантске деце у образовни процес. Један од најупечатљивијих делова програма била је посета основној школи "Жил Висенте" у Лисабону, у коју

похађају ученици више од 60 националности. Овај практични пример омогућио је учесницима да се упознају са начинима на које школа интегрише ученике мигрантског порекла и њихове породице, као и да стекну увид у успешне методе које доприносе овом процесу.

Сама школа "Жил Висенте" представља својеврстан пример добре праксе. Захваљујући континуираним напорима у стварању мултикултуралне и подстицајне средине за децу и младе, ова школа је развила многе иновативне приступе који укључују ученике различитих националности и језичких позадина, те промовише дух заједништва и уважавања. Примери попут ове школе инспиришу наставнике и синдикалне представнике широм Европе да истрају у настојањима и остваре конкретне промене у оквиру тих установа.

Током радних сесија, разматране су и кључне препоруке за синдикате образовања, које су се тицале јачања подршке наставницима мигрантског порекла и професионалном развоју кадрова у области интеркултуралног образовања. Сугерисано је да би континуирана професионална обука наставника на тему интеркултуралности и учења језика земље домаћина, као страног језика, била од велике користи и да такве обуке треба да постану саставни део програма стручног усавршавања наставника у свим државама. Такође, разматрани су начини сузбијања све већег проблема сегрегације ученика мигрантског порекла у европским школама, као и потреба за системском подршком у области борбе против растуће ксенофобије у школским срединама.

Сегрегација мигрантске деце представља све већи изазов, и учесници конференције су закључили да би системско решавање овог проблема зна-

чајно допринело побољшању друштвене кохезије. Такође, истакнута је важност синдикалног ангажовања у подизању свести о проблему ксенофобије и њеном спречавању. На Конференцији је, такође, наглашена улога наставника у промовисању толеранције међу ученицима, посебно у земљама у којима се све више јавља социјална искљученост и дискриминација на основу етничког и културног порекла.

Препоруке, које су проистекле из дискусија, указују на потребу за обухватним стратешким приступом синдиката, како би се наставници оснажили у промовисању толеранције и међукултуралног разумевања међу ученицима. Доношењем оваквих смерница, синдикати образовања могу постати значајни актери у побољшању образовних политика и изградњи друштвене кохезије, уважавајући свеобухватне потребе миграната и избеглица унутар школског система.

У оквиру Закључака Конференције, истакнут је значај континуираног рада на подизању свести о потребама и изазовима са којима се мигранти - ученици и наставници, сусрећу у школама широм Европе. Наш синдикат ће, као и досад, пружати подршку свим члановима који се сусрећу са сличним изазовима и наставиће да делује у правцу изградње инклузивног и толерантног образовног система у Србији.

Ова конференција у Лисабону представља важан корак у даљој борби за права миграната и избеглица у образовању, као и унапређењу професионалног статуса наставника који раде у интеркултуралним срединама.

Учешће Синдиката образовања Србије у овом пројекту и на овом скупу представља значајан корак у успостављању трајних контаката и сарадње са осталим европским синдикатима.

Мала упутства за активисте (VI део)

Пише: Б. Вишнић

/.../

Сва ова питања чине слику радних услова запослених у образовању и деловања синдиката на њиховом побољшању и унапређењу. Свако ангажовање синдиката које доводи до решења допринос је квалитетнијем положају запослених, али за свако од њих потребан је велики труд, упорност и доследност.

На решавање многих од ових питања и стварања могућности да се заједничким деловањем дође до решења, незаобилазан је утицај директора школа и руководства у образовним институцијама. Они, углавном, спроводе образовну политику и одлуке ресорног министарства и њихови су представници у образовним институцијама, али су у позицији да допринесу ефикаснијем остваривању многих права запослених стварањем позитивног радног окружења или да их онемогуће из погрешних разлога, чиме се излажу конфронтацији са представницима синдиката, што у крајњем није добро по остваривање заједничких задатака и учешћа запослених у доношењу одлука. Зато је једно од важних питања, на којима синдикати инсистирају, учешће у избору директора образовних установа. Законске одредбе дају представницима синдиката и запослених одређене директне и индиректне могућности учешћа у предлагању кандидата, али су онемогућени у коначном избору, што је процесом децентрализације одлучивања било могуће. У многим земљама на делу су поново процеси централизације доношења одлука, што сужава простор за више учешћа запослених у доношењу одлука. Такође, забрињавајући је пораст утицаја локалних или виших владајућих политичких структура за ове изборе о чему су известили учесници у пројекту. Тиме расте и притисак на синдикалне представнике и представнике запослених, што неповољно утиче на учешће запослених у процесу доношења одлука.

V ДЕО

Како промовисати бољу примену директива ЕУ и унапређивати сарадњу са социјалним партнерима

“Имаш право да питаш и да будеш питан”, главна је порука за све запослене у образовању, поготово

оне који нису сигурни која су им права. Први задатак свих учесника у пројекту је да путем платформе и интернет странице пројекта обавештавају све учеснике у пројекту и остале запослене у образовању о правима запослених у образовању која произилазе из директива ЕУ. Право на информисање, консултовање и учешће у доношењу одлука цивилизацијски је допринос и резултат, између осталог, и синдикалне борбе. Препреке или неразумевање у остваривању тог права не смеју да обесхрабре ни запослене, а посебно не њихове преставнике - чланове синдиката.

Информисати о праву на информисање - неопходан је услов даљег рада на унапређивању учешћа запослених у информисању, консултовању и доношењу одлука. То се не односи само на запослене за које смо утврдили у реализацији пројекта да нису у довољној мери упознати са тим правом, већ и на социјалне partnere: од руководства установа, локалних власти до социјалних партнера на нивоу региона и државе. Посебно је важно истаћи да то није питање добре воље и позитивног става социјалних партнера, већ и њихова обавеза. Докази о недовољној упућености социјалних партнера из неких периода о њиховим обавезама могу се документовати, те је ово један од важних задатака на које упућују налази пројекта.

Остваривање директива ЕУ није само у домену активности чланица ЕУ, већ и земаља кандидата за чланство у ЕУ, с тим да земље са дугогодишњим искуством чланства у ЕУ могу својим искуством помоћи новим и будућим члановима да буду боље обавештени о токовима и резултатима процеса имплементације директива у национално законодавство и изазове њихове реализације. Организације из земаља са скоријим искуством приступања ЕУ, могу да помогну организацијама из земаља кандидата да лакше прођу кроз тај процес и избегну могуће замке и грешке које су они искусили.

Ту је простор за развијање и неговање партнерстава између организација које су учествовале у реализацији пројекта. Обавештавање чланства и запослених у образовању да могу да користе информације и сазнања, као и налазе пројекта допринеће ширем утицају резул-

тата на већи број корисника извора информација.

Та врста повезивања учесника пројекта кроз **умрежавање** и развијање партнерства свакако ће допринети одрживости резултата и после завршеног пројекта. Без обзира на разлике у образовним системима и разлике у економским системима и традицијом у школском окружењу, простор за сарадњу је широк и могућности треба користити за боље упознавање и разумевање, као и за унапређење међусобних односа и положаја запослених у образовању.

Сарадња са социјалним партнерима треба да се развија на свим нивоима. Неговање добре комуникације и позитивних односа са социјалним партнерима почиње се вежбати у **непосредном радном окружењу** - са руководством установе. Задатак синдиката је да по дефиницији успостави ту сарадњу и буде укључен у припрему и доношење свих одлука које су у домену самосталних одлука образовне установе. Положај синдиката је регулисан у образовној установи у један од стандарда за успешан рад установе и руководства је обезбеђивање услова за рад и деловање синдиката. У тој комуникацији и сарадњи се решавају могући конфликти и стварају услови за позитивну радну атмосферу у установама и добре међуљудске односе који доприносе квалитету образовања у угледу установе.

Представници синдиката, такође, треба да успоставе и развијају **сарадњу са социјалним партнерима на нивоу локалних заједница**. У свим земљама учесницама у пројекту локалне самоуправе имају одређену врсту овлашћења и обавеза према запосленима у образовању, поготово што им је децентрализацијом омогућено да доносе неке од одлука битних за развој образовања у тој заједници и важних за запослене у образовању. Представници синдиката треба да имају отворена врата за сарадњу са надлежним ресорима у локалној самоуправи, поготово у раду органа који доносе одлуке битне за положај запослених. То се посебно односи на доношење финансијских одлука о припадајућим надлежностима за запослене у образовању, као и одлука о мрежи школа. Изостанак те сарадње може да донесе много проблема и подизање тензија, као и незадовољства запо-

слених, што се квалитетним социјалним дијалогом може избећи.

Социјални дијалог на националном нивоу запослени сматрају најважнијим, с обзиром на то да се најважније одлуке везане за положај запослених у образовању доносе на националном нивоу. У исто време имају и нереална очекивања да ће се свака врста захтева и одлука у корист запослених донети веома брзо и да зависи искључиво од упорности синдиката.

Зато је за овај ниво од посебне важности оспособљавање за квалитетан социјални дијалог свих страна у том процесу:

Синдикати треба да јачају сопствене капацитете формирањем тимова састављених од компетентних стручњака за поједине области или ангажовањем експерата за специфичне анализе потребне као аргументација синдикалним захтевима.

Социјални партнери, углавном представници ресорног министарства, такође, треба да јачају капацитет за сарадњу са синдикатима. Као прво, треба да буду упознати са обавезом информисања и консултовања представника запослених, репрезентативних синдиката. С тим циљем је корисно дефинисати особу или више њих који су задужени за сарадњу са синдикатима и у процесу укључивати и друге учеснике, са одговарајућим овлашћењима за доношење одлука. У ситуацијама које захтевају више одговорних чинилаца у процесу доношења одлука и давања мишљења поводом предлога синдиката, добро је успоставити платформу заједничког деловања у одбрани права запослених у образовању. За успостављање квалитетног социјалног дијалога и јачања међусобног поверења, неопходно је да сви учесници у процесу располажу истом врстом података - дељење информација битних за процес преговорања прва је претпоставка за садржински вредан, а не само формално успостављен дијалог. Сваки образовни систем је гломазан и инертан у односу на предложене промене, зато је неопходно сваку врсту промена добро осмислити и проверити пре предлога нових решења, а за успех је потребно

имати што више савезника. Само учешће у доношењу одлука носи и одговорност за њихову реализацију, тако да укљученост синдиката у већој мери у тај процес може да делом значи и губљење аутономије у деловању, што је некада и разлог резервисаног става синдиката према активном учешћу у доношењу одлука. Сама могућност да допринесе бољем решењу по запослене у образовању већ је довољна, али без дељења одговорности за реализацију.

Агенда социјалног дијалога је важан сегмент квалитетне сарадње. Постоје питања која су на дневном реду по временском редоследу - информисање и консултације у вези са буџетом за образовање, почетак преговора о колективном уговору шест месеци пре истека важности постојећег и сл.

Анализа положаја запослених и подаци о њиховом радном ангажовању стални су садржај узајамних консултација и размене информација, учешће у изради стандарда квалификација у образовању, као и учешће представника репрезентативних синдиката у раду највиших органа и тела задужених за општа и специфична питања образовања - само су нека од подручја учешће синдиката у процесу доношења одлука.

Квалитет социјалног дијалога зависи и од опште друштвене климе средине у којој је дијалог као начин комуникације и решавања проблема на цени као модел општеприхваћеног понашања одговорних чинилаца. Насупрот томе је подстицање метода притисака и конфликта пре исцрпљивања свих могућности постизања договора. Наравно да синдикат има ту врсту капацитета да у случају неуспешног дијалога јавно протестима и снажнијим методама синдикалне борбе укаже на потребу промтпног решења дуготрјног проблема, али је увек боље кроз дијалог доћи до решења.

Узајамна информисаност и сталне консултације могу квалитетно да допринесу лакшој припреми решења и бржем доношењу одлука. Уколико то прихвате сви учесници процеса, испуњена је и основна сврха

овог пројекта, а на дужи рок и унапређено учешће запослених у процесу доношења одлука.

Свака организација учесница у пројекту ће о резултатима кроз своје канале информисања обавестити чланство и запослене о току реализације пројекта и упутити на веб страницу пројекта и могућности коришћења информација са платформе. На исти начин ће обавестити и социјалне партнере, који би, такође, имали могућност дељења информација са платформе.

У земљама које немају довољно детаљно законски регулисано питање информисања, консултација и учешћа запослених у доношењу одлука, синдикати ће у оквиру промена одговарајућих закона предлагати решења која би детаљније гарантовала остваривање ових права. У том процесу тражиће подршку и сарадњу са социјалним партнерима и свим чиниоцима важним за образовање.

Синдикати из земаља које још нису укључене у Европски секторски социјални дијалог ће иницирати укључивање представника ресорног министарства и професионалних асоцијација, како би се и кроз рад и деловање тог важног тела за социјални дијалог допринело и успостављању квалитетнијег и садржајнијег социјалног дијалога на националном нивоу.

Сваки синдикат ће одредити сарадника за успостављање мреже за даљу комуникацију и сарадњу поводом праћења резултата пројекта. Примере најбоље праксе примењиве у својој средини ће поделити са члановима и запосленима и извести о исходу.

У својим редовним активностима комуникације са својим члановима - семинари, тематске расправе, округли столови, сваки синдикат ће информисати чланство о резултатима пројекта и подстицати учешће и активизам чланова у процесу доношења одлука.

/ крај /

Синдикално перо

БОРКА ВИШНИЋ и МИОДРАГ КАМПЕРЕЛИЋ
(011)32-33-229 ● Тираж: 4000 ● www.sind-obr.org.rs ● E-mail: obrazovanje@sindikat.rs ● Графичка припрема: ДИМИТРИЈЕ ПАВЛОВИЋ ● Штамп: СИГНЕТА - Београд

Издавач: СИНДИКАТ ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ, Дечанска 14, 11000 Београд ● Главни уредник: ВАЛЕНТИНА ИЛИЋ ● Уредник: САША ЛУКОВИЋ ● Редакцијски колегијум:

● Телефон: 331.105.44(497.11)

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
331.105.44(497.11)

СИНДИКАЛНО перо : лист Синдиката образовања Србије / главни уредник Валентина Илић. - Год. 1, бр. 1 (2001)- .- Београд : Синдикат образовања Србије, 2001- (Београд : Сигнета). - 30 цм Месечно.
ISSN 1451-7574 = Синдикално перо
COBISS.SR-ID 120073740

ОШ "Доситеј Обрадовић" - Сомбор

свим ученицима као посебан печат сомборског "Доситеја". Ученици радо учествују у овим активностима, а спектар је широк: риболов, бициклизам, информатика, баштованство, сарадња са Црвеним крстом Сомбор. Са Покретом младих горуна подмлађујемо и попуњавамо младицама дрвећа школско двориште.

Последњих година школа је у пројекту једносменске наставе са 10 модула, који се реализују са ученицима после редовних образовно-васпитних активности.

Ученици, од трећег до петог разреда, имају помоћ у учењу. Исто тако, омогућено је додатно учење страних језика - немачки и енглески, затим програмирања и роботике, па и то како се постаје предузетник, а ту су и спортске активности - тенис, одбојка и фудбал.

Многи наши ученици генерације су понели и признање најбољег средњошколског ученика у Граду

Школа је основана у Сомбору 1988. године и најмлађа је у граду. Налази се у најурбанијем делу - Новој Селенчи, код мештана познатијој као Јаме. Прве године је радила под називом "21. октобар".

Дугогодишњи предани рад, ентузијазам, жеља за статусом у средини у којој делујемо и превасходно упорност наставног и ненаставног кадра уродила је па плодом. У претходној деценији достигнут је висок углед у Сомбору и шире. Наши ученици показују најбоље резултате на завршном испиту и на такмичењима како из наставних предмета, тако и из ваннаставних активности. Сваке године број ученика које пријавимо за Истраживачку станицу "Петница" је све већи.

Понос наше школе је дугачка листа ваннаставних и факултативних активности које нудимо

У нашем комшилику је Геронтолошки центар, па ученици радо одлазе на дружења са нашим старијим суграђанима. Све горе наведене активности су основа васпитног деловања наше школе под слоганом "Наше мало неком је пуно".

Школа је учесник пројекта "Школска башта". Ученици се кроз практичне активности обучавају да узгајају лековите биљке, да их чувају, пакују и продају. Невезано за пројекат децу кроз активности учимо рециклажи и чистоћи радне средине, а све у циљу развоја еколошке свести. Упорни смо и познати по нашим хуманитарним активностима, али и спортским, па смо 2012. проглашени школом Олимпијског комитета. Многи познати спортисти, научници, песници, глумци су били ученици наше школе, попут Николе Јокића, Вање Ненадића, Славена Дошло....

ДУШАНКА ЋУРУВИЈА

Представљамо нашу чланицу